

Postanowienie z dnia 14 stycznia 1999 r.

II UKN 417/98

Odrzucenie skargi o wznowienie postępowania w trybie art. 410 § 1 lub 411 KPC może nastąpić tylko wtedy, gdy skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, nie zaś gdy podstawa ta nie jest merytorycznie uzasadniona. Sąd drugiej instancji jest właściwy do rozpoznania skargi o wznowienie z przyczyn restytucyjnych (art. 403 § 2 KPC) jedynie wtedy, gdy zmienił zaskarżony wyrok i orzekł co do istoty sprawy, a nie gdy oddalił środek zaskarżenia (art. 405 KPC).

Przewodniczący: SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 1999 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Jana M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w Z. o wysokość emerytury, na skutek kasacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 29 maja 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie oraz poprzedzające je postanowienie Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 20 października 1997 r. [...] i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Katowicach do rozpoznania według właściwości.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 29 maja 1998 r. [...] Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił skargę wnioskodawcy Jana M. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 21 grudnia 1995 r. [...]. Sąd stwierdził, że

powoływane jako „nowe dowody” pismo z dnia 28 stycznia 1955 r. było znane Sądowi orzekającemu, co wynika z uzasadnienia wyroku z dnia 21 grudnia 1995 r. Podobnie należy ocenić powoływanie się na pismo skierowane do Naczelnego Dyrektora [...] Zjednoczenia Przemysłu Węglowego określające stanowisko pracy wnioskodawcy w latach 1951-1981. Oznacza to, że nie wystąpiły przesłanki uzasadniające skargę.

W kasacji od powyższego postanowienia wnioskodawca zarzucił „naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 411 KPC w sposób, w następstwie którego nastąpiło negatywne rozstrzygnięcie dla ubezpieczonego” i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu kasacji wskazano, że nowymi dowodami w rozumieniu art. 403 § 2 KPC były nieznane dotąd pismo działu personalnego Kopalni Z.-Z. z 28 stycznia 1955 r. oraz pismo R. Spółki Węglowej KWK B. z 2 października 1997 r. (data znacznie późniejsza niż data wyroku) wyraźnie wskazujące, że wnioskodawca zatrudniony na stanowisku referenta technicznego oddziału dołowego był wynagradzany jak pracownik pracujący pod ziemią.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

W myśl art. 403 § 2 KPC skarga o wznowienie postępowania może być oparta o tzw. przyczyny restytucyjne, w sytuacji gdy zostaną wykryte takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Nie jest więc wątpliwe, że chodzić tu może o takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które istniały w czasie poprzedniego postępowania, a które nie były przez stronę powoływane jako jej nie znane.

Jedynie w przypadku, gdy skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia (nie zaś gdy podstawa ta nie jest uzasadniona) Sąd odrzuca skargę na posiedzeniu niejawnym - art. 410 §1 lub na rozprawie, na której rozstrzyga o dopuszczalności wznowienia - art. 411 KPC.

Jako podstawę skargi w rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wskazał między innymi pismo R. Spółki Węglowej KWK B. z dnia 2 października 1997 r. (nowy dowód), według którego był on zatrudniony w okresie 1955-1961 na stanowisku referenta technicznego oddziału dołowego i w związku z tym był wynagradzany jak pra-

cownik inżynieryjno-techniczny pod ziemią. Pismo to jako nowy dowód w sprawie (niezależnie od oceny jego merytorycznej wartości) stanowi ustawową podstawę wznowienia w rozumieniu art. 403 § 2 KPC, stąd też odmienne stanowisko Sądu Apelacyjnego nie może być uznane za trafne. W tej sytuacji odrzucenie skargi o wznowienie postępowania jako nie opartej na ustawowej podstawie wznowienia i w związku z tym niedopuszczalnej było nietrafne, a Sąd winien ocenić jej merytoryczną trafność i postanowić zgodnie ze wskazaniem zawartym w art. 412 KPC.

Stwierdzić też trzeba, że w myśl art. 405 zdanie 2 KPC do wznowienia postępowania z przyczyn restytucyjnych, właściwy jest sąd, który ostatnio orzekał co do istoty sprawy - niezależnie od tego, czy zaskarżono wyrok sądu jednej instancji, czy też wyroki sądów różnych instancji. Sąd drugiej instancji byłby właściwy jedynie wówczas, gdyby w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego, zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i orzekł co do istoty sprawy. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 21 grudnia 1995 r. oddalił rewizję wnioskodawcy od wyroku Sądu Wojewódzkiego z dnia 20 lipca 1995 r. [...], a więc nie orzekł co do istoty sprawy w rozumieniu art. 405 KPC.

Z tych więc przyczyn uwzględniając kasację, należało uchylić zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Wojewódzkiego z dnia 20 października 1997 r. i przekazać sprawę Sądowi pierwszej instancji do rozpoznania według właściwości.

=====